

Hvidovre Lokalhistorie

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab og Historiens Hus
28. årgang—nr. 2—2010

INDHOLD

NYT FRA FORMANDEN <i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	side 2
A/S PHØNIX – TRÆINDUSTRIEN BAG DE BERØMTE PHØNIX-HUSE <i>af arkivar Henrik Knudsen</i>	side 4
KØBENHAVNS NYERE BEFÆSTNING MED SÆRLIGT HENBLIK PÅ SØBEFÆSTNINGEN <i>af Ole Asbjørn Petersen</i>	side 22
HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB Beretning den 8. marts 2010 <i>af Lars Bo Henriksen</i>	side 23
RUNDVISNING PÅ KIRKEGÅRDEN <i>af Poul Sverrild</i>	side 26
AERONAUTISK DAG <i>af Poul Sverrild</i>	side 27
DIGITAL REGISTRERING AF ARKIVETS FOTOS <i>af Poul Sverrild</i>	side 28
MEDLEMS-ARRANGEMENTER 2010	side 30
BESTYRELSEN FOR HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB 2010	side 31
BAGSIDEN	side 32

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Rytterskolen
Tlf. 36473444
Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre
e-mail: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk
&

Historiens Hus

Alarmpladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre
e-mail: lokalarxiv@hvidovre.dk
www.historienshus.hvidovre.dk
Tlf.: 36490030

Redaktion: Poul Sverrild ansv.

Tryk: 600 eksemplarer

Forsidefoto: Reklame for A/S Phønix, 1910

NYT FRA FORMANDEN

af Ole Asbjørn Petersen

Mandag den 8. marts afvikledes den ordinære generalforsamling.

Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig med Ejvind Jensen som kasserer, Benny Riisager som næstformand og Ole Asbjørn Petersen som formand. Referatet fra generalforsamlingen kan læses andetsteds i bladet.

En ting vil jeg dog fremhæve her. Det var rart, at så mange deltog i generalforsamlingen og, at det tidligere Avedøre Selskab var så godt repræsenteret.

En stor del af selskabets medlemmer har betalt årskontingent, men der mangler nogle få endnu. Der kan indbetales gennem bank eller i Rytterskolen mandag den 26. april kl. 10.00-11.00.

Oplysninger om arrangementer for den resterende del af 2010 er

anbragt senere i dette blad. Disse arrangementer er planlagt af det tidligere arrangementsudvalg.

I såvel arrangements- som Avedøreudvalg vil der med henblik på planlægningen af næste års arrangementer blive taget højde for arrangementer/informationer om Avedøres fortid.

Bestyrelsen forsøgte at oprette en kørselsordning i forbindelse med transport til nogle af vores arrangementer. Det har der ikke været behov for, så det arbejdes der ikke videre med.

Dansk Lokalhistorisk Forening afholder sit årsmøde den 16.-18. april, og her deltager 3 af bestyrelsens medlemmer. Ud over generalforsamlingen er temaet for årsmødet "Danmark under 1. Verdenskrig".

A/S PHØNIX – TRÆINDUSTRIEN BAG DE BERØMTE PHØNIX-HUSE

af arkivar Henrik Knudsen,
Historiens Hus

Hvidovre har på Bredegårdens jorder et helt kvarter med de såkaldte "Phønix-huse". Der er formodentlig tale om den største samling af bygninger af denne type, som stadig er velbevarede, dog ikke uden ombygninger.

I det følgende vil der blive redegjort for den industris historie, som leverede husene – måske den største af sin slags på daværende tidspunkt – og, som tilgift, historien om Hvidovres Phønix-huse.

I slutningen af 1800'tallet var Frederiksberg og Københavns yderkvarterer at sammenligne med nutidens nordlige Vestegn – en industriby.

Oscar Köhler

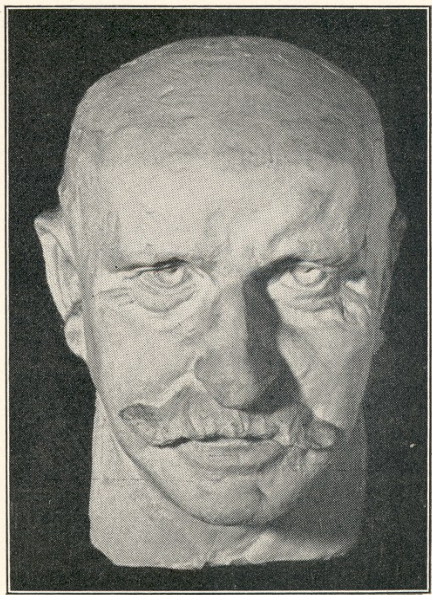
Da tømrermester Oscar Köhler den 3. september 1896 søgte tilladelse til at bebygge Godthåbsvej 88 (Matr. 51) med et maskin- og kedelhus med dampskorsten og

Omarbejdet udgave af artikel "A/S Phønix – Frederiksbergs Træindustri", af samme forfatter bragt i "Frederiksberg'eren" November 2007.

spånehus, var det startskuddet til Frederiksbergs største byggeindustri. At den officielle adresse var Godthåbsvej, synes måske lidt søgt, da virksomheden i realiteten lå på Vagtelvej, men denne vej var endnu ikke færdiganlagt; faktisk mente man hos det senere "Phønix", at Köhler anlagde vejen, da han bebyggede grunden. Det virker da også mest sandsynligt, da vejen først officielt fik sit navn 1902. Köhlers virksomhed lå reelt midt imellem Godthåbsvej og Mariendalsvej. Vejen førtes således ind på industriområdet fra både syd og nord.

Frederik Josva Oscar Köhler kom fra en håndværkerslægt i Usserød. Faderen var, ligesom mindst 2 brødre, murermestre. Han slog sig ned i København som tømrermester. Der fik han efterhånden så meget arbejde, at han måtte udvide driften ved at flytte fra Blegdamsvej, hvor den egentlige virksomhed lå, ud på Frederiksberg. Af væsentlige arbejder, som han var delagtig i, skal nævnes Ny Carlsberg Glyptotek og Københavns Rådhus. Her er han forevigt med sit udskårne billede.

Der gik et par år, før fabrikken var færdigbygget. Dette skyldtes bl.a., at brandvæsenet ikke umiddelbart kunne godkende byggeplanerne. Fabrikken blev vurderet som særdeles brandfarlig, så gulvene skulle være grundmurede, og den store

Oscar Köhler i gipsafstøbning – ansigtet findes på ydersiden af Københavns Rådhus.

værkstedbygningens indvendige træmure skulle være høvlede og malede forsvarligt. Træspånerne skulle fjernes hurtigt ud i en mere brandsikker bygning (Dvs. indvendig beklædt med metalplader). De regnede med, at spånerne skulle bruges som opvarmning af kedlerne til dampsnedkeriet. Der måtte kun anvendes elektrisk lys. Der skulle indlægges vandledning med 3 brandhaner og en offentlig brandalarm med direkte forbindelse til brandvæsenet. Brædestabler skulle ligge mindst 12,5 meter fra bygningerne. (Brev fra Frederiksberg Brandinspektør den 13. juni 1896). Til kedelbygningen

blev der fra arkitekten Olaf Schmidts side anlagt en skorsten på 32 meter i højden! På den sydligste del af matriklen placeredes en 3-etages bygning med kælder, mansardtag og 5 skorstene. Den skulle bruges til kontorer, bolig og arkiv. En bygning, som oprindeligt blev udfærdiget og brugt til "Den internationale Kunstudstilling ved Ny Carlsberg Glyptotek", blev i 1897 anvendt som lagerskur. Den fyldte 2 tredjedele af værkstedbygningens størrelse.

Köhler organiserede sin virksomhed som aktieselskab i 1899. På virksomhedsgrunden som vedhæng til "Glyptoteksskuret" anlagdes i sommeren 1907 et skur med kontor, bassin og tørrestue til imprægnering af træ. At der var et kontor, skal ses i lyset af, at der var tale om et nyt firma, nemlig "A/S Dansk Imprægneringskompagni". Firmaet må dog have haft rimeligt meget til fælles med snedkeriet, da telefonnumrene for begge firmaer var identiske.

A/S Phønix

Oscar Köhler tog i 1907 på en rejse til Island; en rejse han desværre ikke kom levende hjem fra, for han døde i Reykjavik 7. august kun 59 år gammel. Firmaet overtoges af overretssagfører Carl Skibsted, grosserer Christian Herbst og tømrermester Hans Madsen med brødrene Jacob og J. Chr. Jensen som administrerende direktører.

Tømmervirksomheden Phønix set fra Godthåbsvej 1910. Billedet taget på Vagtelvej

Brødrene havde efter sigende tidligere haft et firma, som brændte ned, og med baggrund i denne fortid dannedes aktieselskabet "Phønix", der ligesom sagnfuglen genfødtes af asken.

Hvad blev der egentlig produceret? Der er desværre ikke bevaret noget arkiv fra Köhler eller Phønix, men noget ved vi da: Köhler leverede møbler til skolerne på Frederiksberg og Phønix overtog disse leverancer. Skulle møblerne repareres, var Phønix ligeledes leveringsdygtige. Da man i 1910–1912 byggede skolen ved La Cours

Vej indgav Phønix et tilbud vedr. inventaret den 23/12 1910. Det skulle ifølge Phønix have været det laveste, og regnskabet, som blev opgjort et par år efter, viser da også, at Phønix fik entreprisen på snedkerarbejdet. Af alt inventaret leverede de faktisk for en tredjedel af de samlede udgifter. I samme ovennævnte brev skrev direktør J. Chr. Jensen, at de havde "udført lignende Arbejder i de fleste københavnske kommuneskoler".

I en reklamefolder (på 50 sider!) fra 1910 kunne man se, hvad man var kapable i at levere. Man stod

nu for "Husbygnings- og Entreprenørvirksomhed. Tømrer-, Snedker- og Smedeforretning samt Dampsnedkeri, Listefabrik og Savværk". Der var i starten af 1900-tallet pladsmangel på skolerne, som blev afhjulpnet ved anskaffelse af transportable pavilloner. I 1909 påtænkte København et større indkøb, og Phønix konstruerede et eget system – sjovt nok kaldet "Phønix". Ved Landsudstillingen i Århus samme år blev det prisbelønnet. Det synes at være et pionér-arbejde i Danmark inden for sin art, for det var almindeligt, at de blev indkøbt fra udenlandske firmaer. I folderen kunne man således se, hvilke københavnske skoler, som havde anskaffet Phønix' pavilloner:

Kommuneskolen i Rådmandsgade, Betalingsskolen i Husumgade, Kommuneskolen i Sjællandsgade, Vibenshus Kommuneskole, Jagtvejens Kommuneskole, og Enghavevejs Kommuneskole. En lidt ændret konstruktion blev brugt som sygepavillon. Her var Epidemihospitalet på Blegdamsvej aftager.

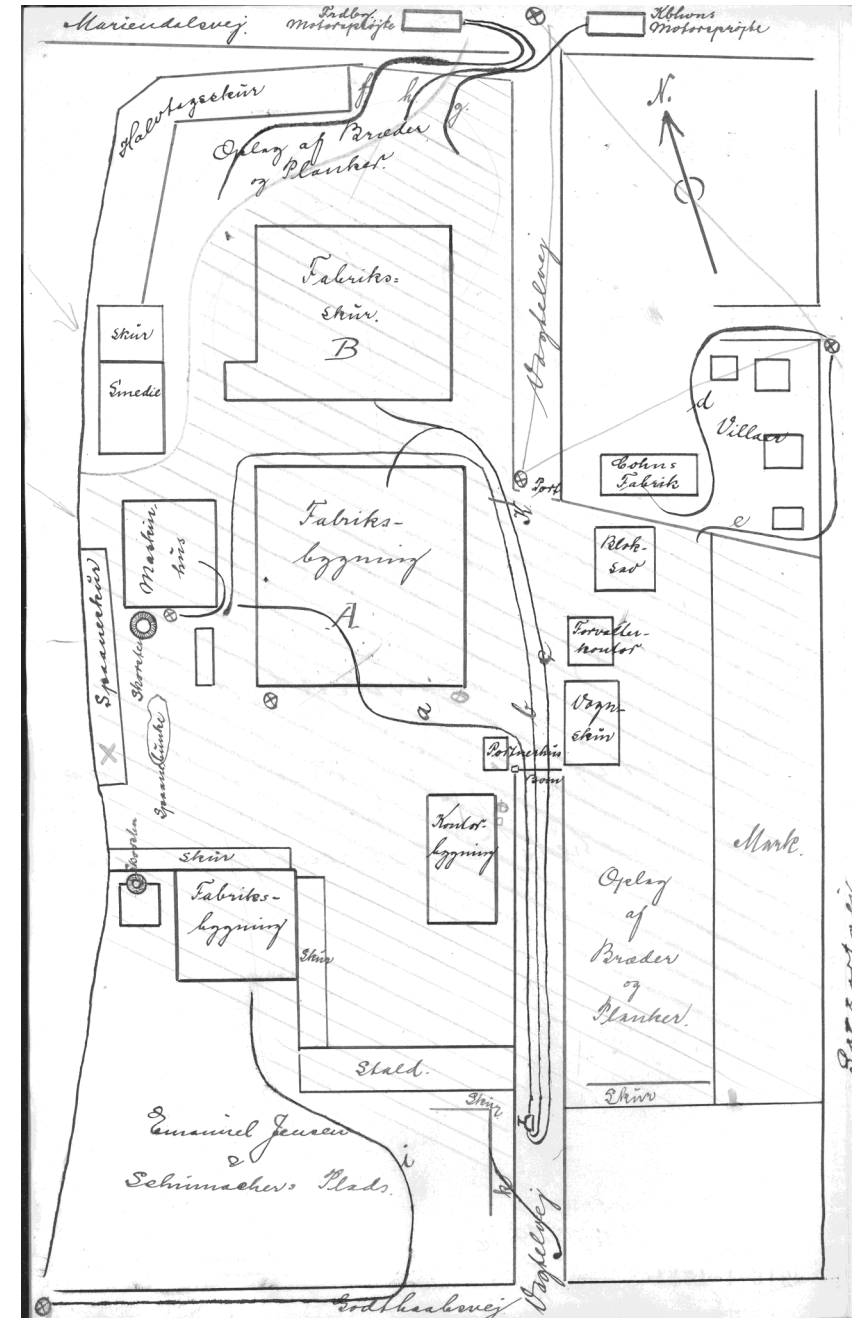
Der blev ligeledes konstrueret træhuse til privatbrug. Det må siges at være bemærkelsesværdigt, at et dansk firma leverede træhuse til Sverige, hvoraf der var eksempler både på Kullen og i Loka! Arkitekten på disse huse var Aage Mathiesen. Frederiksberg Kommune ser ikke ud til at have været storfor-

bruger af "Phønix-pavilloner". Hvorfor kan man ikke umiddelbart se, men en sandsynlig årsag er, at de pavilloner, som var nødvendige at anskaffe, blev indkøbt, før Phønix havde udviklet sit system.

I 1914 overtog "Phønix" virksomheden "De forenede Bygnings-snedkeres" fabrikation, som havde ligget på Herluf Trolles Vej (nuværende Svend Trøsts Vej). I den anledning søgtes der om tilladelse til en udvidelse af fabrikken, som i første omgang ikke blev givet, fordi man endnu ikke havde færdiganlagt Vagtvej. Der blev dog indgået forlig, og enden blev, at fabrikken kunne udvides, men at området ikke måtte yderligere bebygges, uden at vejen blev anlagt (tinglyst 14/1-1916).

Branden 1916

Den 4. august 1916 var en meget varm sommerdag. Hvad der var mere ualmindeligt, var vindforholdene. Der blæste en, hvad vi i dag ville kalde, hård kuling med vindstød af stormstyrke. Vinden var nordvestlig-vestlig. I skuret til opbevaring af spånerne opstod en ild. Den direkte årsag synes ikke at have været kendt, men skulle der være ildløs et sted, var det nok det mest oplagte. Kl. 13.18 modtog brandvæsenet brandmeldingen. Den vagthavende brandassistent Hassing tog med motorsprøjtet fra brandstationen på Howitzvej (i

Brandvæsenets skitse over brandstedet

dag Falkonercentret) over Falkoner Allé mod nord, men måtte standse ved den sænkede jernbanebom, hvor man ventede 3 minutter, for at et sneglende godstog kunne køre forbi. (En henvendelse til bomvagten havde ikke givet resultat.)

Fra bommen kunne man se røgen fra brandstedet, og da toget var kørt, kunne den også lugtes! Jo nærmere man kom branden, jo kraftigere blev ilden. Normalt burde turen kun have taget 5 minutter (ca. 30 km i timen!), men denne gang tog den 8! Man kørte ad Godthåbsvej til Vagtelvej, da man gik ud fra adressen og ikke placeringen af fabrikken. (Da man ikke endnu havde nogle særlige beredskabsplaner for fabriksbrande på Frederiksberg, var ankomststedet ikke velfunderet – man ankom i vindretningen. En ankomst fra Mariendalsvej havde været fordelagtig.)

På dette tidspunkt havde ilden allerede bredt sig til en brædestabel mellem spåneoplaget og maskinsnedkeriet. Brandfolkene udlagde en slange gennem fabriksbygningen, da det var umuligt at slukke mod vinden på grund af varmen. Man begyndte først at slukke fra ca. kl. 13.32.

Der var nu gået ild i fabriksbygningens udhængende tag og på taget i maskinhuset. Arbejderne

forsøgte selv at slukke ilden med egen slange, men ”Heden var frygtelig, og af Bygningens Træværk flød Harpixen ud og blev antændt. Der dannedes Gas oppe under Taget.” (Brandassistent C. Hassings Rapport den 10/8-1916.)

Man ringede efter yderligere hjælp fra brandvæsenet kl. 13.42. Dermed var vagten på Frederiksberg tømt for brandfolk, og København havde nu overtaget vagtværnet. I mellemtiden havde ilden i fabriksbygningen taget så meget fat, at glas og træværk faldt ned, og hvad værre var, vandet hold op med at strømme, fordi de udlagte slanger brændte over. Malerværkstedet sprang i luften.

En brandmand, som ellers var forsynet med asbesthætte og handsker blev forbrændt i ansigtet. Kl. 13.47 ankom assistancen under ledelse af overassistent Lampe, som overtog ledelsen af slukningsarbejdet. Ilden havde nu bredt sig sydpå ind i nabofabrikken ”Em. Jensen og Schumacher”. Her tog Lampe sig af slukningen, da han kunne se, at dette firmas kontorbygning stod til at redde, hvilket også blev gjort. Imens forsøgte Hassing at redde resterne af slangerne.

Først 14.25 fik han et nyt hold fra brandstationen, men denne gang angreb man ilden fra Solsortvej og Mariendalsvej. Det var nu blevet så varmt, at de resterende sluk-

ningsvogne fjernedes helt fra Vagtelvej ud på Godthåbsvej.

Der var nu også gået ild i ”Phønix” kontorbygning. Kl. 14.50 kom Københavns Brandvæsen under brandinspektør Wissing til hjælp. De var blevet tilkaldt, efter at der var meldt ildløs fra en villa på Solsortvej. Fra Vanløselejren mødte kaptajn Winkelhorn op med 30 infanterister. Disse fik reddet en del stabler af brædder, det lange halvtagskur og fabrikkens smedje. Da var kl. ca. 17.

”Cohns Fabrik”, som lå stik vest for ”Phønix” blev reddet, ved at private hældte vand på taget og slukkede de gnister, som uvægerligt måtte komme. Kl. 21 kom 40 soldater under ledelse af en premierløjtnant, som gjorde god fyldest med slukning og flytning af slanger. Først kl. 14 den 7/8 blev vagtmandskabet trukket tilbage.

”Phønix” brændte i realiteten ned, bortset fra smedjen og et par skure. Selv om der var fejl i slukningsarbejdet, så stod fabrikken ikke til at rede grundet det problematiske stormvejr. (Hassing og Lampe kunne ikke kommunikere med hinanden under slukningen, fordi det ikke var muligt at komme ind på ”Phønix” del af Vagtelvej på grund af varmen. Ligeledes burde man have grebet det an fra nord med det samme, men der var som sagt ikke en slukningsplan for

storindustrier på Frederiksberg).

Den største kritik kom fra Cohn, som kunne have mistet sin fabrik, men det konkluderedes, at da alle tilgængelige redningsfolk var i gang på pladsen, kunne man ikke forvente, at disse brandfolk skulle tage sig af en fabrik, som ikke var blevet antændt endnu. De private måtte selv rede, hvad redes kunne, hvilket de faktisk også fik gjort.

Efter branden blev der lavet en indsamling af underskrifter mod ”at en saa brandfarlig Anstalt opføres igen i vor umiddelbare Nærhed” blandt beboerne af Fuglebakke-kvarteret (Mariendalsvej og Solsortvej). Denne fyldt med 38 underskrifter blev leveret til Frederiksberg tekniske Forvaltning, men historien melder intet om, hvorvidt man har taget stilling til den. Umiddelbart skulle man tro, at en henvendelse til kommunalforvaltningen i hvert fald havde givet en behandling af sagen, for Den tekniske Forvaltning har selvfølgelig ikke kunnet tage stilling, hvis fabrikken har overholdt de til enhver tid gældende regler.

Skolen på la Cours Vej havde indleveret 10 tegneborde og 25 taburetter til reparation, som desværre gik tabt under branden. Skoledirektøren forhørte sig i den anledning den 16/08 1916, om ”Phønix” ville erstatte disse. Et svar har vi ikke, men da sagen ikke synes at

Brostykkevej 158, Phønixhus.

have gået videre, kunne man forledes til at tro, at erstatningskravet blev opfyldt.

Efter branden blev det påtvunget "Phønix" at færdiganlægge Vagtelvej. Vejen blev nu gennemgående fra Godthåbsvej til Mariendalsvej og i øvrigt offentlig tilgængelig. Man begyndte først en egentlig genopbygning i efteråret 1916 med anlæggelsen af et par interimistiske skure. (En hestestald og en værkstedsbygning).

Da man i første kvartal af 1917 for alvor ville genopbygge fabrikken, så det faktisk ud til, at det ikke kunne lade sig gøre, fordi man fra brandvæsenets side krævede, at

den store fabriksbygning – Maskinsnedkeriet - skulle bygges med jernsøjler og tagkonstruktion i jernbeton.

Dette var faktisk umuligt for "Phønix", fordi man grundet Verdenskrigen ikke kunne få leverancer i den størrelsesorden og kvalitet, som det krævedes, foruden det forhold, at de økonomiske omkostninger ville være for store for virksomheden.

"Man tillader sig at henpege paa, at Phønix Virksomhed tilfredsstiller en virkelig Samfundstrang, og at en Lukning nu, hvor Trangen til Tømrer- og Snedkerarbejde m.v. er langt større end den kan til-

fredsstilles, selv om Phønix i Løbet af 2 Maaneder kommer i fuld Drift, ville have særlig følelige Følger for Samfundet." (Direktør Jacob Jensens brev til Frederiksberg Brandinspektorat 9. marts 1917)

Der blev heldigvis for virksomheden indgået forlig, idet at man lod fabriksbygningen være opdelt i tre rum, således, at der skulle være to opmurede brandmure, og dernæst skulle tagkonstruktionen være udført i imprægneret træ, hvilket betød, at træimprægneringsbygningen blev nødt til at være bygget først, så dette kunne lade sig gøre.

Der blev faktisk udført forbedringer med den nye fabrik. Bag smedjen og med siden til spånehuset fik arbejderne et omklædningsrum med tilliggende brusekabine. Ligeledes anlagdes pissoirer og WC! Imprægneringsbygningen med det tilliggende trælager blev udført i bindingsværk.

Administrationsbygningen, som blev tegnet af arkitekt Carl Hansen, blev først projekteret i 1917. Den store forskel fra den tidligere kontorbygning lå i tagkonstruktionen, som var mere almindelig til forskel for mansardopbygningen.

Rejsegilde på den genopbyggede fabrik 1917

Nord for denne bygning placeredes en portnerbolig og syd for en automobilgarage med dueslag. Imellem garagen og administrationsbygningen byggedes et lysthus og et hønsehus ind mod "Em. Jensen og Schumacher". På hjørnet af administrationsbygningen sættes tillige et drivhus. For at undgå en lignende ulykke, blev spånehuset bygget i jernbeton med jernskydedøre uden vinduer.

Efter genopbygningen

I 1919 beskæftigede virksomheden 6-800 mand. Ifølge "Danmarks Hovedstad København" producerede man også "de verdenskendte "Phønix" metalvarer".

Den genopførte administrationsbygning

Efter Første Verdenskrig var befolkningstilvæksten stor og arbejdsløsheden ligeledes stigende, og for at få beboelse til alle, som måtte have brug derfor, tillod mange kommuner træhuse, som vi ikke havde vane for at bo i Danmark – i hvert fald ikke som helårsbeboelse. "Phønix" fremkom på den baggrund med nogle af de første rigtige typehuse – de såkaldte "Phønix-huse" tegnede af arkitekt Henning Hansen. Han havde forespurgt kommunalbestyrelsen på Frederiksberg, om man ville tillade et sådant byggeri, for Den tekniske Forvaltning var ikke ubetinget begejstrede, da det ikke var almindeligt med træhuse her, og

Brostykkevej 134, Phønixhus.

da de heller ikke syntes at forekomme dem særligt billige. Ved kommunalbestyrelsens møde den 8. september 1924 blev sagen behandlet.

Den konservative rådmand Lauritz Sørensen var heller ikke positiv, da bygningerne også forekom ham for dyre. Det socialdemokratiske medlem rådmand Em. Olsen mente, at "Phønix" ønskede at få en reklame for træhusene, hvis kommunalbestyrelsen godkendte dem over en bred kam, hvilket han klart var imod. Kun det radikale medlem Nørregaard var direkte positiv. Udgangen blev, at der skulle tages stilling til hver enkelt

ansøgning om de enkelte huse, som skulle bygges, hvilket også var det almindelige på Frederiksberg.

Vi har ikke fundet byggesager i kommunen vedrørende "Phønix-huse". Det er der heller ikke noget at sige til: Hvis der var en kraftig tilvækst i befolkningen, ville det være fornuftigere at opføre højhusbyggeri med plads til mange familier end enfamiliehuse i træ, som dertil krævede haver. Sagen var dog en anden i Københavns forstæder. I Gentofte og især Hvidovre blev der bygget hele "Phønix-kvarterer", som i dag er bevarede, dog ikke uden ombygninger.

Brostykkevej 197, Phønixhus.

Brostykkevej i Hvidovre

I 1923 erhvervede A/S Hvidovre Udstykningsselskab 50 tønder land af Bredegårdens jorder. Den 18/2 1924 blev matriklen 23 kh approberet til udstykning. Vi formoder, at resten af matrikel 23a fik samme behandling ved samme lejlighed. Nu kunne man bygge havehuse til de mange husvilde.

Konsortiet repræsenteret af overretssagfører Richard Møller og arkitekt Henry Madsen ønskede at opføre 500 villaer på jorderne. I starten af juli 1924 stod de 10 første prøvehuse opført på hver godt 700 kvadratmeter jord. Tegnet af Henry Madsen og bygget i bin-

dingsværk med 4 værelser, køkken og forstue. Der var indlagt vand og elektricitet og husene var dækkede med røde tagsten. Prisen var dog rimelig høj nemlig 14000 kr. Disse huse er stadig at finde langs Ketiltorps Alle og Antvorskovsvej.

Efter fuldførelsen af prøvebebyggelsen, ville man til at bygge 25 yderligere huse. Disse var dog kun med 3 værelser, spisekøkken og forstue. Prisen på disse huse – stadig i bindingsværk, men med 750 kvadratmeter have – var 11000 kr. (VALBYBLADET 4/7 1924) Om der blev bygget 25 i bindingsværk, ved vi ikke umiddelbart noget om. Derimod vides det, at arkitekten

Brostykkevej 177. Der gemmer sig et Phønixhus indeni.

Henning Hansen fik lov at bygge på matriklen 23a. De bygningstegninger af C-typen (den mindste og billigste), som Henning Hansen udfærdigede i 1925 til bygning af Phønix-husene i Hvidovre, var egentlig identisk med Henry Madsens med undtagelse af bindingsværket.

Den 29/8/1924 kunne man i Politiken læse, at en af hovedgevinsterne i Rundskuedagslotteriet var et Phønix-hus i Hvidovre. I slutningen af august og starten af september lod Phønix opføre et typehus på banegårdsterrænet midt i København. Det var beregnet at skulle stå færdigt på Rundskueda-

gen den 6. september, hvad det også gjorde. Der blev bygget på 10 dage. (Politiken 5. sept. 1924)

Med dette kraftige reklamefremstød skulle man tro, at en ansøgning om andragender til statslån i Phønix-husene ville udarte sig positivt hos Hvidovre sogneråd – det gjorde det imidlertid ikke i første omgang. Der var nemlig fremkommet en kraftig kritik af kvaliteten af byggeriet. Man kunne frygte, at husene ville rådne op, da man mente, at muldlaget ikke var fjernet under husene. Dertil var isoleringen ikke god nok og husene for dyre. (L. Nørgaard i VALBYBLADET 12/9/1924)

Brostykkevej 199. Der gemmer sig et Phønixhus indeni.

Der kom først et svar på tiltale en måned efter (nærmere bestemt 17/10 i VALBYBLADET). Her svarede man, at man havde taget kritikken til efterretning og højnet kvaliteten. Især flammesikkerheden og isoleringen var forbedret. Prisen på hvert hus var kun hævet med 500 kr.

Københavns Stadsarkitekt Wright vurderede den ny konstruktion og anbefalede dem til statslån (13/11/1924). I december måned fremkom flere helsidesannoncer med lovprisninger af træhusenes kvaliteter. Man regnede med, at de kunne holde mindst 50 ja endda 100 år. (VALBYBLADET og VAL-

BY AVIS 5. og 23. december 1924)

En Georg Rasmussen, som købte et af husene i 1924, fortæller, at husene var tætte, og at man ikke blev syg om vinteren på grund af træk. Man brugte kakkelovn og fyrede med koks. Man måtte dog gå på dasset i gården, for der var ingen kloakering, hvilket gav problemer med sivebrønden om vinteren.

I slutningen af året gik direktør Jacob Jensen sammen med tømrerhandler Harald Kjær og arkitekt Henning Hansen til konference hos indenrigsminister Hauge for at få godkendelse af husene til statslån. (Bygmesteren

Brostykkevej 101A. Phønixhuset bærer det gamle firmas navn.

27/12/1924) I første omgang bevilgedes der kun 65 – 70% i forhold til murede huse, som på daværende tidspunkt kunne opnås med 85 – 90%. På et møde med ministeren i Finansudvalget fremkom det, at der var planlagt et byggeri af 900 Phønix-villaer i Hvidovre. (Politiken 15/1/1925) Den 30/1 kom der derimod en modsigelse af ovenstående fra Phønix selv, nemlig at der kun var ansøgt om statslån til 50 huse, og at man ønskede statslån til 75 – 80%.

I starten af august kunne man læse, at effektiviteten indenfor byggeriet af Phønix-husene var højnet i den grad, at et hus nu kunne

samles på timer og ikke i løbet af flere dage (VALBYBLA-DET 7/8/1925). Bygningsdelene blev samlet på fabrikken, så det kun var fagene, som skulle samles på byggegrundene. Dette krævede imidlertid, at man nu blev nødt til at bruge tunge lastbiler. Disse ønskede Hvidovre Sogneråd dog ikke skulle slide på vejene.

Der blev lavet 3 ansøgninger: De første 2 nægtedes (16/3 og 27/5/1925). Først den 18/6 bevilgedes det, men ikke uden krav: ”Det vedtages at give den ansøgte Tilladelse og samtidig henstille at Firmaet ved Antagelse af Arbejdere ved nævnte Foretagende fortrinsvis antager Arbejdere, der er

bosiddende i Hvidovre Kommune” (Forhandlingsprotokol for Hvidovre Sogneråd for perioden 1922 -1926).

I VALBYBLADET kunne man den 6/10/1925 læse, at boligforholdene var elendige i Hvidovre.

”Lysthusbebyggelsen uden for Lands Lov og Ret har naturligvis medført, at visse af Storbyens uheldige Elementer har fundet et Fristed her i dette Ingen Mands Land.” Det forhold, at der blandt billederne i artiklen er et med de nybyggede Phønix-huse, har ikke været til fordelagtig reklame for husene.

Den 9. december 1925 fik Phønix bygningsattest på 56 huse med tilliggende udhuse ud til Brostykkevej. (H. B. Journal Nr. 2321)

Husene viste sig at være svære at sælge, og først i løbet af 1926 var de fleste beboede. Dette skyldtes, at man i stedet for at sælge husene nu lejede bygningerne ud.

I løbet af 1926-27 krakkede Phønix, formodentlig fordi man ikke fik det store antal entrepriser, som man havde håbet på. Et andet forhold har sikkert været, at træbyggeri i den størrelsesorden, som Phønix udførte, var Danmark slet ikke gearet til. Området og bygningerne blev overtaget af A/S Silvan, som var det andet store maskinsnedkeriforetagende i Storkøbenhavn. Arkitekten Henning Han-

sen, som var den oprindelige arkitekt for Frederiksbergs nuværende Rådhus indtil sin død i 1945, gik ind i Silvans bestyrelse og virkede også her som arkitekt. Men ”Phønix” som leverandør af de første rigtige typehuse var nu en saga blot.

En overgang i slutningen af 20’erne blev Phønix-husene i Hvidovre brugt til husvilde, men de viste sig hurtigt at være for dyre. Først i midten af 1940’erne var alle husene solgt.

Der blev som nævnt bygget 56 huse langs Brostykkevej af den mindste type imellem Hvidovrevej og Avedøre Havnevej.

Ikke alle husene er bevarede men langt de fleste, og det er dette kvarter, som rummer den største samling Phønix-huse i det hele taget. I 2003 fremkom et forslag ”Lokalplan 218” om bevaring af disse Phønix-huse udarbejdet af Teknisk Forvaltning i Hvidovre Kommune. Den blev lagt i intern høring indtil den 27. januar samme år. Ønsket var, at hvis de enkelte huse ikke var bevaringsværdige og derfor kunne rives ned, skulle der kun opføres huse af samme udvendige udseende som Phønix-husene.

Planen blev imidlertid forkastet. Vejen er dog stadig karakteriseret ved netop disse huse, og derfor kunne man ønske sig at en genvur-

dering af lokalplanen, da dette byggeri er fuldstændig unikt. Husene har nu holdt i ca. 85 år. Om de kan holde ud over de 100, vil tiden vise.

Efterskrift

Et arkiv efter ”Phønix” ville have givet en mængde spændende materiale til studier i tiderne fremover, men et sådant er os desværre ikke bekendt. Krisesituationer efterlader normalt en del arkivalier, men netop en brand har det med at udelukke lige den mulighed. Et godt eksempel var branden i 1916, hvor også kontorbygningen forsvandt og dermed Köhlers og ”Phønix”s arkiv. Erindringer kunne være en stor hjælp, når man vil gøres bekendt med en hvilken som helst virksomhed, men hvem lever i dag, som kan huske tilbage til før 1926? Man skal være mindst hundrede, for at kunne være et relevant vidne. Når det gælder håndværk, er der i det hele taget ikke mange skriftlige kilder. Det efterladte er de frembringelser, værker, som man har udført, hvor små de end kunne være, og som ikke er blevet saneret, for den mulighed er desværre også sandsynlig – især når det gælder træindustri og i det her tilfælde huse af træ. Det der står tilbage i dag er i sin helhed kvarteret omkring Brostykkevej.

Det er især forbindelserne til de offentlige instanser, som har leve-

ret kilderne til denne artikel. Uden disse var denne historie gået i glemmebogen.

Kilder:

Skolebygningers opførelse. 1862–1929: Vedr. skolebarakkernes opførelse ved Yrsavej. 1908–1910. Skolevæsenet – Den kulturelle forvaltning/Kulturdirektoratet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 900]

Skolekommissionens forhandlingsprotokoller. 1903-1911, 1911–1919 og 1919–1929. Skolevæsenet – Den kulturelle forvaltning/Kulturdirektoratet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 900]

Register til skolekommissionens forhandlingsprotokoller. 1891–1909 og 1910–1928. Skolevæsenet – Den kulturelle forvaltning/Kulturdirektoratet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 900]

De tilhørende journalsager. Skolevæsenet – Den kulturelle forvaltning/Kulturdirektoratet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 900]

Diverse kopibøger. Skolevæsenet – Den kulturelle forvaltning/Kulturdirektoratet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 900]

Journal nr. 254. 1924–1925. Sekretariatet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 10]

Frederiksberg kommunes forhandlinger 1924-1925. Sekretaria-

tet [Frederiksberg Stadsarkiv, A 10]

Frederiksbergs kommunes årsberetninger: Brandvæsenet. Diverse årgange. Sekretariatet, [Frederiksberg Stadsarkiv, A 10]

Byggesager: Matr. Nr. 5l. Bygningsinspektoret. Bygningsvæsenet – Den tekniske Forvaltning/Teknisk Direktorat [Frederiksberg Stadsarkiv, A 1200]

Ildebrandsrapporter. Diverse årgange. Frederiksberg Brandstations Arkiv. [Frederiksberg Stadsarkiv, A 1201]

Journalsager. J. Nr. 38: Matr. Nr. 5l. Kommuneingeniøren – Stadsingeniørkontoret – Den tekniske Forvaltning/Teknisk Direktorat [Frederiksberg Stadsarkiv, A 1202]

Journalsager. J. Nr. 41: Vejsager:

Det forekommer stadig ofte, at Phønix-huse annonceres til salg under deres rette navn.

Tidligere hed det ofte blot "lille træhus" eller lignende. For at fastholde bevaringsmulighederne og glæden over dette unikke kulturmiljø er det vigtigt at forankre viden om husenes særlige historie blandt ejerne.

Vagtelvej. Kommuneingeniøren – Stadsingeniørkontoret – Den tekniske Forvaltning/Teknisk Direktorat [Frederiksberg Stadsarkiv, A 1202]

Forhandlingsprotokol for Hvidovre Sogneråd for perioden 1922 – 1926. [Forstadmuseet Historiens Huse – Hvidovre Lokalarkiv]

Diverse Aviser: VALBYBLADET, VALBY AVIS, POLITIKEN etc.

Litteratur:

Francis Beckett: Københavns Raadhus. August Bangs Boghandels Forlag. København 1908.

Bokkenheuser: Danmarks Hovedstad København. Bind III. Dansk Handel og Industri. 1919.

218 forslag Lokalplan 218 Bevarende lokalplan for Phønixhusene Åben-lav boligbebyggelse på Brostykkevej. Hvidovre Kommune

HVIDOVRE Brostykkevej 132

SAG: 151216

KNT./UDB.	2.345.000/120.000	Bolig m ²	108	Byggeår1925/1977
BRT./NT.	15.228/13.025	Stuer/Vær.....	1/3	Grund m ²
		Etager.....	2	Carport m ²
				24

VILLA Phønix træhus i svensk stil, beliggende i den centrale del af Hvidovre. Stueplan: En stor stue med mulighed for spiseplads i den ene ende samt en opholdsstue i den anden. Ældre køkken som trænger til en kærlig hånd, lækkert bryggers, stort renoveret badevæ. m. brus samt et stort hobbyrum. 1. sal: En god repos samt 2 vær.

KØBENHAVNS NYERE BEFÆSTNING - MED SÆRLIGT HENBLIK PÅ SØBEFÆSTNINGEN

af Ole Asbjørn Petersen

Mandag den 22. februar havde vi i Lille Friheden besøg af Tom Wismann, der i billeder og særdeles livligt sprog fortalte om Københavns Nyere Befæstning. Med udgangspunkt i provisorietidens specielle politiske forhold blev vi oplyst om baggrund og iværksættelse af byggeri af såvel landbefæstningen som søbefæstningen.

Landbefæstningens fæstningsanlæg var kun bemanded i forbindelse med årlige sommerøvelser. Et angreb fra landsiden ville kræve store forberedelser fra fjendens side, så man ville her i landet være klar over angrebet lang tid i forvejen. Anderledes med søbefæstningens forter og batterier, hvor der fra søsiden hurtigt kunne iværksættes angreb. Her var der permanent bemanning. Kun under 1. verdenskrig var anlæggene fuldt bemandede med omkring 50000 soldater.

Tom Wismann påpegede flere finurligheder, som man normalt ikke tænker på. Kvindekanoner, anti ballon kanoner, kanoner med

eller uden betonpansrede overbygninger og, at Middelgrunden er verdens største kunstigt anlagte ø.

Det blev en spændende aften, og var en glimrende optakt til vores tur til Trekroner Fortet den 1. juni. Se nærmere under arrangementer.

Her vil Tom Wismann også være vores fortæller og guide.

Er man interesseret i at fordybe sig yderligere, kan der henvises til to hjemmesider, der omhandler Københavns Nyere Befæstning: www.befaestningen.dk og www.kbh-befaestning.dk.

HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB

Beretning den 8. marts 2010

Efter sidste års generalforsamling har bestyrelsen haft 8 bestyrelsesmøder og diverse udvalgsmøder i vores underudvalg.

Selskabet har været arrangør eller deltaget i 8 arrangementer siden sidste generalforsamling startende med turen den 20. april til Amager under titlen ”En mandag på Amager.” Dejlig tur, hvor Vagn Bacher sammen med sin broder fortalte og underholdt. Kongelunden, Amagermuseet og Bryggergården i Kastrup var målene.

Mandag den 21. september fortsatte Georg Hansen sin yderst underholdende beretning om livet i og omkring Slangerup-Hareskov banen. Gennem billeder oplevede vi lidt af den gamle stemning og fulgte godt med i den hæsblæsende tur op gennem det nordsjællandske landskab.

Søndag den 27. september afholdt Københavns Befæstningsforening sin årligt tilbagevendende Befæstningsdag. Den indebærer arrangementer fra Mosede Fort, vores egen del af Vestvolden og Avedøre Flyveplads, op til forterne i Lyngby og Gentofte i år sluttende med

Dragør Fortet. Ca. 6000 mennesker formodes at have lagt vejen forbi de mange arrangementer. Historiens Hus stod for arrangementet i Hvidovre. Lokalt var der særligt lagt vægt på natur- og historieoplevelser for børn og hele familien på volden og Quark Naturcenter. Sammen med medarbejderne fra Historiens Hus lagde flere af Kulturisterne arbejdskraft til denne dag. Ca. 500 besøgende til det vellykkede arrangement.

Den 26. oktober var museumschef Poul Sverrild foredragsholder. Det er efterhånden blevet en tradition, at Poul på et af efterårets møder fortæller om sidste nyt inden for det lokalhistoriske arbejdsfelt. Det gjorde han også denne gang. Utroligt med hvilken gejst vi bliver præsenteret for samarbejde med nærliggende arkiver, udarbejdelse af kommune- og lokalplaner, revitalisering af Københavns Befæstning og ikke mindst skildringer fra det gamle Hvidovre”.

Mandag den 23. november fortalte Annegrete Kraul og Kristine Søndergaard Madsen om ”Parcelhusets pionerer”. Her blev parcelhusenes oprindelse og udvikling sat under behandling. Et af vore egne medlemmer, Svend Mortensen, fulgte op med at fortælle den interessante historie om selvbyggeriet på Hvidovre Strandvej i 1960’erne. Dette foregik den 10. og 12. december i Rytterskolen.

Det traditionelle julemarked i Avedøre Lejren afvikledes den 6. december. Der var mange deltagere og vores Kulturister kunne fortælle om stor interesse for publikationer fra Historiens Hus og om spørgsmål omkring vores selskab.

Mandag den 18. januar havde vi besøg af Jens Knudsen, der fortalte om sine oplevelser med ”Havhingsten fra Glendalough”. Foredraget var så levende, at man følte sig som med på skibet. Det kan anbefales at følge Jens Knudsens opfordring til at besøge Vikingskibets Museet i Roskilde, hvor både skib og supplerende film er at se.

Sidste arrangement inden generalforsamlingen foregik den 22. februar, hvor forfatter til megen litteratur om Københavns Befæstning, Tom Wismann, fortalte om befæstningen og specielt søbefæstningen omkring København. Dette foredrag følges op af en medlemsudflugt til Trekroner i Københavns Havn den 1. juni.

Vores medlemsblad er udkommet i de 4 numre, som det er aftalt. Desværre måtte vi sige farvel til vores medredaktør Birgitte Slenes, der har fået nyt job. Der skal derfor rettes en henvendelse til interesserede, der kunne tænke sig at indgå i et samarbejde om at redigere medlemsbladet.

Uden Kulturisternes aktive med-

virken ved forsendelse og udbringning af bladet ville selskabets økonomi se anderledes ud. Der skal derfor lyde en stor tak til alle jer, der i år har påtaget sig det arbejde at udbringe bladet og i øvrigt medvirke ved selskabets arrangementer.

Der er interesse for at læse vores blad, så bestyrelsen har i forbindelse med tilgangen af vore nye medlemmer fra Avedøre Selskabet valgt at sætte antallet af blade i vejret fra 500 til 600 stk.

Bestyrelsen har valgt at udsende en forespørgsel om mulighed for, at medlemmer med bil kunne stille til sig til rådighed ved bilkørsel til selskabets arrangementer for derved at kunne nedbringe udgiften til leje af bus. De første positive henvendelser er kommet, så vi håber inden længe at kunne præsentere en kørselsordning.

Som medlem af Dansk Lokalhistorisk Forening har vi deltaget i det årlige arrangement samt generalforsamling. Det afholdtes atter i Hornstrup Centret ved Vejle, og der var god lejlighed for at træffe andre med interesse for det lokalhistoriske og udveksle erfaringer.

Som tidligere omtalt er vores selskab med i Københavns Befæstningsforening. Der har sidste år været skift i den daglige ledelse i projektet iværksat af Kulturministeriet, Skov- og Naturstyrelsen og

Real - Dania fonden. Det har forsinket arbejdet med de foreslåede projekter og sammen med den generelle økonomiske tilstand i kommunerne bevirket en vis tilbageholdenhed. Det er dog aftalt, at der i Hvidovre anlægges en rulle-skøjtebane ved den sydligste del af Vestvolden, ved Avedøre Stationsby bliver plads til leg på hjul, Landminebarakken på Avedøresletten åbnes og der anlægges en fin asfaltbelægning på Vold alleen helt ud til Utterslev Mose.

I lighed med sidste år har vi haft praktisk samarbejde med Slægtsforskerne i Rytterskolen, og vi har kontakt til det arkæologiske selskab Tværpilen uden der dog har været udarbejdet fælles arrangementer.

I sidste års beretning kunne jeg fortælle om Avedøre Selskabets henvendelse til bestyrelsen med henblik på samarbejde/indlemmelse i Hvidovre Lokalhistoriske Selskab. Den 26. januar i år besluttede Avedøre Selskabet på en ekstraordinær generalforsamling at ophøre som selvstændigt selskab og give de medlemmer, der havde lyst, mulighed for at indtræde i Hvidovre lokalhistoriske Selskab på de vilkår, der var udarbejdet af de 2 bestyrelser. Gennem 2 1/2 år er der arbejdet på denne ordning, hvor det bl.a. sikres, at der også fremover vil være emner og områder fra Avedøre,

som tages op i et Avedøre udvalg med henblik på publicering og afholdelse af arrangementer. Ca. 70 medlemmer har ønsket sig at blive overført til Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Avedøre Selskabet har bestået i godt 8 år og medbringer en stor samling også omhandlende tiden, hvor Avedøre hørte til Glostrup kommune. Om Avedøre Selskabet vil jeg henvise til artiklen i sidste nummer af vores medlemsblad, hvor Avedøre Selskabets forhenværende næstformand, Jørgen Salhaug, i artiklen "Ringens slutet" fortæller om Avedøre Selskabets historie.

Jeg skal slutte bestyrelsens beretning med at takke alle, der på den ene eller anden måde har bidraget til Selskabets drift eller har givet en hånd med ved vores forskellige arrangementer, her tænker jeg ikke mindst på Bodil og Laurs, der hver gang beredvilligt står for kaffe og te ved vores møder i Lille Friheden.

Beretningen afsluttet den 1. marts 2010.

På vegne af bestyrelsen

Ole Asbjørn Petersen, formand.

RUNDVISNING PÅ KIRKEGÅRDEN

af Poul Sverrild

Torsdag den 20. maj kl. 19.00 er der rundvisning på Hvidovre Kirkegård arrangeret af Lokalhistorisk Selskab.

Selskabets medlemmer er naturligvis velkomne, men rundvisningen bliver også udbudt til ikke-medlemmer som et hverve-tilbud.

Der er et begrænset antal billetter til arrangementet, som udbydes af "Hvidovrebilletten", og de kan hentes på HvidovreBibliotekerne og Cirkusmuseet efter først-til-

mølle-princippet. Billetterne er gratis.

Rundvisningen ved Poul Sverrild fokuserer naturligvis på de mange bevaringsværdige gravmæler, som pryder kirkegården, men vi skal også se bredere på vores gravskikke og på, hvordan kirkegården spejler samfundsudviklingen.

Efter rundvisningen byder Selskabet på en kop kaffe og en snak i Rytterskolen.

Kirkegården er normalt et fredeligt sted, men her demonstreres "Kystbevæbnings piker", fra kirkens loft. Men det er en helt anden historie.

Så er det igen tid til den rigtige AERONAUTISK DAG

af Poul Sverrild

Aeronautisk Dag på Avedøre Flyveplads afholdes som biennale hvert andet år på lige årstal.

I år foregår arrangementet søndag d. 29. august mellem kl. 10 og 16.

Sidste år i juli måned oplevede mange mennesker desværre en stor skuffelse, da de mødte op på flyvepladsen til det, de troede var en Aeronautisk Dag, men som blot var en "åbent hus-dag" som en enkelt af foreningerne på pladsen afviklede.

Det håber vi ikke vil ske igen, da det har en meget skadelig virkning

Hangar på Avedøre Flyveplads, 1940.

på den positive stemning og udvikling, som har omgivet begivenheden siden starten.

Det er blevet en Hvidovre-begivenhed, når stjernemotorernes antikke brummen på himmelhvælvet varsler, at nu er der gamle maskiner og luft-relaterede aktiviteter på flyvepladsen.

Programmet for dagen kendes endnu ikke i skrivende stund, men mon ikke flyverne ved siden af de gammelkendte spændende ting kommer op med noget nyt.

DIGITAL REGISTRERING AF ARKIVETS FOTOS

af Poul Sverrild

Billedsamlingen i Historiens Hus omfatter omkring 17.000 registrerede fotos, og hertil kommer en del tusinde, som er journaliseret, men ikke registreret.

Alle disse fotos er registreret efter de gamle standarder, der blev udviklet af arkivernes oprindelige landsorganisation, SLA, tilbage i 1970-erne. Det vil sige, at billedoplysningerne ligger på kartotekskort, som man skal slå op i for at finde frem til motiverne.

Det har været gammeldags i en årrække, men vi har i Historiens Hus over en længere periode fokuseret mere på formidling og udvikling af kulturarven i planlægningen.

Derfor er det glædeligt, at fusionen med Brøndby Lokalarkiv har tilført os ekspertise, som letter iværksættelsen af den digitaliseringsproces, som skal bringe vores samlingers registrering på niveau med tiden.

Det er fortsat en opgave, der skal regnes i mandår, når så mange tusinde fotos skal scannes, og billedoplysningerne indtastes.

I forhold til de opgaver Historiens Hus løfter, er der bestemt ikke plads til at løfte opgaven i et tem-

po, der giver mening—men... heldigvis har vi fået en spændende kontakt til Glostrup Produktionshøjskole.

På skolen er der behov for praktikpladser til elever, som har flair for denne type opgaver, som vi altså har så rigeligt af.

Vi tilrettelægger arbejdsopgaverne, så billederne er til at scanne og ledsageoplysningerne klar til indtastning. Arbejdsprocessen skal naturligvis overvåges og resultaterne kvalitetssikres, så museumsinspektør Lisbeth Hollensen og arkivar Henrik Knudsen instruerer og følger processeerne intenst.

Gevinsten skulle gerne være til at tage og føle på. Med fire praktikanter ad gangen ledsaget af en "sjakbejs" fra produktionsskolens lærerkorps, så er der rigtig mange hænder til at løse opgaverne.

I skrivende stund er vi en uge inde i forårets i alt fire ugers praktik, og det ser lovende ud. Når de fire uger er gået, bliver proces og resultat evalueret af skolen og af os, og er vi tilfredse, gennemfører vi endnu en fire ugers periode til efteråret.

Hvis den summende aktivitet omkring scannerne og elevernes bær-

bare computere i det lille midlertidige kontor på 2. sal på Cirkusmuseet holder, hvad vi tror den lover, så er vi kommet i gang med digitaliseringen af billedsamlingen med et ryk, der gør den digitaliserede del anvendelig med det samme.

Når hele dette forløb er gennemført, er det realistisk at give et bud på, hvornår hele digitaliseringen kan være gennemført.

Det er spændende og positivt for Historiens Hus at være med til at udvikle dette tilbud til en gruppe unge med særlige behov, og når vi samtidig får løst en tyngende opgave med et minimum af mandtimer fra vores side, så ligner det en ren win-win-situation.

MEDLEMS- ARRANGEMENTER 2010

Torsdag den 20. maj kl. 19.00 viser leder af Historiens Hus og Cirkusmuseet Poul Sverrild rundt på Hvidovre Kirkegård.

Der er mange spændende beretninger om nu afdøde Hvidovreborgere. Efter rundvisningen kan der bydes på kaffe i Rytterskolen.

Der er begrænset deltagerantal, så billetter afhentes på HvidovreBibliotekerne eller i Historiens Hus.

Tirsdag den 1. juni går turen til søfortet Trekroner i Køben-

havns Havn. Trekroner er en del af det første forsvar af København, som i perioden efter 1858 blev til en egentlig søbefæstning. Vi mødes kl. 13.45 i Nyhavn (ved mindesankeret) og sejler herfra til Trekroner. Her vil Tom Wismann, der tidligere har fortalt os om Københavns Søbefæstning, være guide for os. Der sejles hjem fra Trekroner kl. 16.15, og vi er tilbage i Nyhavn kl. 17.00.

Turen koster 70 kr. Tilmelding og betaling i Rytterskolen den 18. maj kl. 10-11 og onsdag den 19. maj kl. 18-19.

Tirsdag den 14. september kl. 9.00- ca.17 besøger vi Pumpesta- tionen ved Lammefjorden, kører

**en tur langs Lammefjorden og
slutter af med besøg på Maler-
gården,** hvor vi hører om den kunstneriske og ekscentriske Swanefamilie. På Malergården starter vi med en let frokost, hvor man selv betaler for drikkevarer. Dernæst en guidet rundvisning. Vi starter fra Rytterskolen kl.9.00.

Betaling kr. 250 finder sted i Rytterskolen tirsdag den 31. august mellem kl. 10-12 og onsdag den 1. september kl. 18-19. Max 50 deltagere.

Mandag den 25. oktober kl.19.00 fortæller leder af Histo- riens Hus, Poul Sverrild, om sid- ste nyt fra det lokalhistoriske område.

**Mandag den 22. november vil
den kendte fortæller Allan Myli-
us Thomsen** vise os rundt i vores nabokommune nærmere betegnet Valby. Der startes kl. 19.00. Mødested i Valby meddeles i næste blad.

**Tilmelding er nødvendig til ar-
rangementerne. Tilmelding til
de to foredrag og turen med Al-
lan Mylius Thomsen skal ske på
selskabets automatiske telefon-
svarer 36473444 senest søndag ,
inden arrangementet finder
sted. De to foredrag finder sted i
Lille Frihedens Aktivitetssal.**

BESTYRELSEN FOR HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB 2010

Formand Ole Asbjørn Petersen
Grenhusene 53
tlf. 3649 5785
e-mail: 5002701@bredalsparken.dk

Næstformand Benny Riisager
Østre Kvartergade 11.st.tv.
tlf. 3678 2968
e-mail: beriis@hotmail.com

Kasserer Ejvind Jensen
Paris Boulevard 22
tlf.3649 2885
e-mail: brund.jensen@privat.dk

Bestyrelsesmedlem Vagn Bacher
Hvidovregade 31B,1.tv.
tlf. 3648 1434
e-mail: vagnbacherjacobsen@gmail.com

Bestyrelsesmedlem Jette Randal-Lund
Østre Kvartergade 9 st.th
tlf. 3649 0659
e-mail: jrl@av2.dk

KB-medl. Allan Fredskov
Svendbjergvej 1A,1.mf.
tlf. 3649 9606
e-mail: afe@hvidovre.dk

KB-medl. Nina Thøgersen
Berners Vænge 32, st.tv.
tlf. 3649 4636
e-mail: ntx@hvidovre.dk

1.suppl. Lars Bo Henriksen
Hvidovrevej 402
tlf. 36784869
e-mail: larsbo@sport.dk

2.suppl. Birte Gerdes
Strandmarksvej 46, 2.th.
2650 Hvidovre
36788404
email:birtegerdes@yahoo.dk

Revisor Hubert Steffensen
Hesselbjergvej 12
3649 0963

Revisorsuppleant Inge Larsen
Berners Vænge 7. 2.tv.
tlf. 3678 4736

Forretningsudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Benny Riisager,
Ejvind Jensen

Arrangementsudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Vagn Bacher,
Ejvind Jensen, Knud Nygård Jensen, Bir-
git Møller Kristensen.

Avedøreudvalg: Knud Nygård Jensen,
Johannes Hansen,Kaj Nilsson, Søren
Østergård, Henning Humle, Ole Asbjørn
Petersen, Jette Randal Lund.

PR.og hjemmesiden:

Benny Riisager, Ole Asbjørn Petersen,
Jørgen Salhauge.

Lokalhistorisk/kulturistudvalg:

Benny Riisager, Jette Randal-Lund, Birte
Gerdes

Bladredaktion :

Poul Sverrild, Ole Asbjørn Petersen, Jør-
gen Salhauge, Jette Randal Lund.

Udviklingsudvalg:

Ole Asbjørn Petersen, Benny Riisager,
Poul Sverrild

KULTURISTERNE, FEBRUAR 2010

Hvidovre Lokalhistoriske Selskabs Kulturistgruppe samlet om arbejdet på Rytterskolen. Gruppen har efterhånden en lang historie bag sig fra starten i sommeren 1996, hvor Lokalhistorisk Arkiv efterlyste hjælpere til at dele informationsposer ud på Hvidovres tre stationer på Linie A. Det var i forbindelse med lukturbyarrangementet Store Kikkedag. Senere blev det til indsats omkring udstillinger, Krudtcafeen, diverse større arrangementer som Flyvedagene og Befæstningsdagene, og undervejs blev gruppen til en del af Lokalhistorisk Selskab, og senest er uddelingen af dette blad blevet en central opgave, som har givet et løft til Selskabets økonomi. Mange af de udadvendte aktiviteter omkring Hvidovres lokale historie ville ikke være mulige uden Kulturisternes indsats.